

โครงการสำรวจข้อมูลและประเมินผลการจัดการศึกษาของจังหวัดสุราษฎร์ธานี
ปีการศึกษา 2553-2554
Survey of Information and Assessment of Educational Management
in Surat Thani during 2010 – 2011

ราตรี นันทสุนทร¹

จตุพล ชูจันทร์²

บัวผืน โตทรัพย์² ปริญญา น้อยดอนไพร² ชัยทัศน์ เกียรติยากุล²

อัญชลี มั่นคง² ทศนีย์ จันทร์รุ่ง² พิทยา บุญรุ่ง²

บทคัดย่อ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา มีภารกิจในการประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศครอบคลุมทุกระดับและประเภทการศึกษา และมาตรการสำคัญของการประเมินผลคือ ตัวชี้วัดและฐานข้อมูล ซึ่งในปีงบประมาณ 2550-2551 สำนักงานฯ จึงได้ดำเนินการวิจัยและพัฒนากรอบตัวชี้วัดสำหรับการประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศ ใน 5 ด้านได้แก่ 1) ด้านความครอบคลุมทั่วถึงและเพียงพอ 2) ด้านความเสมอภาคและเป็นธรรม 3) ด้านคุณภาพการศึกษา 4) ด้านประสิทธิภาพ และ 5) ด้านประสิทธิผล รวม 42 ตัวชี้วัดหลัก และ 49 ตัวชี้วัดย่อย ดังนั้นจึงจัดทำให้มีการสำรวจข้อมูลและประเมินการจัดการศึกษาของจังหวัดสุราษฎร์ธานีปีการศึกษา 2553-2554 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษาครอบคลุมทุกระดับและประเภทการศึกษา จากสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 546 สถานศึกษา สถานศึกษาระดับอาชีวศึกษา จำนวน 12 สถานศึกษา สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา จำนวน 4 สถานศึกษา การศึกษานอกระบบและอภัยาศัย จำนวน 14 หน่วยการศึกษา และแหล่งการเรียนรู้จำนวน 206 แห่ง โดยใช้แบบสำรวจของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จำนวน 5 ฉบับ วิเคราะห์ข้อมูลตามกรอบตัวชี้วัด จำนวน 17 ตัวชี้วัด ครอบคลุมใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความครอบคลุมและทั่วถึง ด้านคุณภาพ ด้านประสิทธิภาพ และด้านประสิทธิผล ผลการสำรวจข้อมูลและประเมินผลการศึกษา จำนวน 17 ตัวชี้วัด อยู่ระดับดีมาก 11 ตัวชี้วัด ระดับพอใช้ 1 ตัวชี้วัด และระดับปรับปรุง 5 ตัวชี้วัด จำแนกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความครอบคลุม ทั่วถึง และเพียงพอ (Coverage and Adequacy) จำนวน 6 ตัวชี้วัด ผลการประเมิน อยู่ในระดับดีมาก จำนวน 5 ตัวชี้วัด และระดับปรับปรุง 1 ตัวชี้วัด ด้านคุณภาพ (Quality) จำนวน 2 ตัวชี้วัด ผลการประเมินอยู่ในระดับปรับปรุงทั้ง 2 ตัวชี้วัด ด้าน

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

² อาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ประสิทธิภาพ (Efficiency) จำนวน 6 ตัวชี้วัด ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก 2 ตัวชี้วัด ระดับพอใช้จำนวน 1 ตัวชี้วัด และระดับปรับปรุง 3 ตัวชี้วัด ด้านประสิทธิผล (Effectiveness) จำนวน 3 ตัวชี้วัด ผลการประเมินในระดับดีมาก

ABSTRACT

The Office of the Education Council (OEC) has a responsibility in conducting the country's assessment at all levels and types of educational institutes. The key measures employed for this purpose are the indicators and database; therefore, in 2007–2008 the OEC made a study and developed a framework for indicators to apply for the country's educational assessment. The indicators obtained are of 5 aspects: 1) general coverage and adequacy, 2) coequality and fairness, 3) educational quality, 4) effectiveness, and 5) efficacy; all in all, there are 42 main indicators and 49 minor ones. Accordingly, the survey of information and assessment of education management in Surat Thani in 2010 - 2011 were carried out, collecting information from all levels covering every type of educational organizations. Included in the study were: 546 basic education schools, 12 vocational schools, 4 higher education institutes, 14 non-formal and informal educational places, and 206 learning resources. OEC's 5 survey forms were used and thus data were collected and analyzed in line with the 17 indicator frames covering all 4 aspects, that is, general coverage and adequacy, quality, efficacy, and effectiveness. As regards the information survey and educational assessment following the 17 indicator frames, it indicated that 10 out of 17 indicators were at the highest level, 1 was at the fairly level, and 6 were at the improvement level. When the indicators were sorted out into 4 categories, however, it indicated that, for coverage and adequacy, 5 out of 6 indicators were at the highest, 1 at the improvement level; for quality, both under this category were at the improvement level; for efficiency, 2 out of 6 indicators were at the highest level, 1 at the fairly good level, and 3 at the improvement level; and for **effectiveness**, all 3 indicators were at the highest level.

Key Words : Survey of Information, Assessment of Educational, Educational Management, indicator

บทนำ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาในฐานะหน่วยงานหลักในการกำหนดนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษาของชาติ และปัจจุบันอยู่ระหว่างการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาใน ทศวรรษที่สอง ซึ่งกลไกสำคัญหนึ่งในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ คือ การติดตามและประเมินผล ทั้งนี้ ปี 2550 - 2551 สำนักงานฯ ร่วมกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทำการศึกษาและพัฒนารอบ ตัวชี้วัดสำหรับการประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศใน 5 ด้าน จำนวน 42 ตัวชี้วัดหลัก 49 ตัวชี้วัดย่อย และปี 2553 สำนักงานฯ ร่วมกับมหาวิทยาลัยบูรพาดำเนินการทบทวนค่านิยาม ตัวชี้วัดและจัดทำพจนานุกรมตัวชี้วัดเพื่อให้ตัวชี้วัดทั้ง 49 ตัวชี้วัดมีความชัดเจนและเข้าใจได้ ตรงกัน ในแต่ละหน่วยงานทุกระดับการศึกษา ประกอบกับเป้าหมายและตัวบ่งชี้การปฏิรูป การศึกษาในทศวรรษที่สองมีอีกจำนวน 20 ตัวชี้วัด เพื่อให้ทราบสภาพการจัดการศึกษาในแต่ละ พื้นที่ส่วนภูมิภาคครอบคลุมทุกระดับการศึกษา สำนักงานฯ จึงจำเป็นต้องดำเนินการติดตามผล การจัดการศึกษาตามตัวชี้วัดที่กำหนดอย่างต่อเนื่องทุกปี สำหรับใช้เป็นข้อมูลประกอบการทบทวน และพิจารณากำหนดนโยบายของชาติ และยกระดับคุณภาพการศึกษาในแต่ละพื้นที่ ซึ่งจะนำไปสู่ การพัฒนาการศึกษาทั้งระดับจังหวัด และประเทศได้ต่อไป สำหรับภาคใต้ได้กำหนดเลือกจัดเก็บ ข้อมูลของสถานศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาร่วมกับ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานีซึ่ง มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี เป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่ง หนึ่งที่ตั้งอยู่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยดำเนินการภายใต้วิสัยทัศน์ที่ว่า “เป็นมหาวิทยาลัยต้นแบบ แห่งภูมิภาค เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น” ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นว่า มหาวิทยาลัยได้ให้ความสำคัญ ทางการจัดระบบการศึกษา และให้เป็นเครือข่ายในการดำเนินการสำรวจและประเมินผลการจัด การศึกษา ในภาพรวมระดับจังหวัดตามตัวชี้วัดและเกณฑ์ประเมินตัวชี้วัดที่กำหนด และสำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษาจะประมวลผลระดับภูมิภาค และในภาพรวมประเทศต่อไป เพื่อจะได้ พิจารณากำหนดนโยบายของชาติ และยกระดับคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนา การศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการการศึกษา

เพื่อศึกษา รวบรวม วิเคราะห์ และประเมินผลการจัดการศึกษาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามกรอบตัวชี้วัด จำนวน 17 ตัวชี้วัดที่กำหนด

วิธีดำเนินการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นสถานศึกษาทุกระดับและทุกประเภท การศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ครอบคลุมสถานศึกษาในสังกัด กระทรวง ศึกษาธิการและกระทรวงอื่น ๆ

กลุ่มตัวอย่างที่กรอกแบบสำรวจสมบูรณ์เป็นสถานศึกษาทุกระดับศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 546 สถานศึกษา (88.49 %) ระดับอาชีวศึกษา 12 สถานศึกษา (92.31%) ระดับอุดมศึกษา 4 สถานศึกษา (80.00%) การศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย 14 แห่ง (77.78%)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามจำนวน 5 ฉบับ ประกอบด้วย

1. แบบสำรวจข้อมูลการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. แบบสำรวจข้อมูลการจัดการศึกษาประเภทอาชีวศึกษา
3. แบบสำรวจข้อมูลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา
4. แบบสำรวจข้อมูลการจัดการศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัย
5. แบบสำรวจข้อมูลการจัดตั้งและการให้บริการแหล่งการเรียนรู้ตามมาตรา 25 ของ

พ.ร.บ.การจัดการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ แจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ นำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ดำเนินการพัฒนากรอบตัวชี้และเกณฑ์ และแปลผลตามระดับที่กำหนด

ผลการศึกษา

ผลการประเมินตามด้านต่าง ๆ 4 ด้าน

1. ด้านความครอบคลุม ทัวถึง และเพียงพอ (Coverage and Adequacy) ทั้ง 2 ปี การศึกษา พบว่า ตัวชี้วัดที่ 1.2 งบประมาณที่สถานศึกษาได้รับจัดสรรต่อจำนวนผู้เรียนแต่ละระดับ การศึกษา ทุกระดับการศึกษาอยู่ในระดับดีมาก ตัวชี้วัดที่ 1.3 อัตราส่วนผู้เรียนต่อคอมพิวเตอร์ที่ ใช้งานได้เพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและอาชีวศึกษาอยู่ในระดับดีมาก ส่วนระดับอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีอยู่ในระดับปรับปรุง และระดับสูงกว่าปริญญาตรีปีการศึกษา 2553 อยู่ในระดับดี ส่วนปีการศึกษา 2554 อยู่ในระดับปรับปรุง ระดับปริญญาตรี อยู่ในระดับปรับปรุง ตัวชี้วัดที่ 1.4 ร้อยละของสถานศึกษาแต่ละระดับการศึกษาที่มีอินเทอร์เน็ตตัวชี้วัดที่ 1.5 อัตราส่วนแหล่งเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตต่อประชากร 40,000 คน จำแนกตามประเภท แหล่งเรียนรู้ที่กำหนดในมาตรา 25 พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ ตัวชี้วัดที่ 1.6 อัตราการใช้บริการ แหล่งเรียนรู้ เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ต่อประชากร 100 คน ต่อปี จำแนกตามประเภทแหล่ง เรียนรู้ที่กำหนดในมาตรา 25 พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ (จำนวนครั้งต่อประชากร 100 คน ต่อปี) อยู่ในระดับดีมาก และตัวชี้วัดที่ 1.9 อัตราส่วนนักศึกษาอุดมศึกษาเปรียบเทียบกับ 3 กลุ่มสาขาวิชา ได้แก่ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์กับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี

กับวิทยาศาสตร์สุขภาพ และมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์กับวิทยาศาสตร์สุขภาพอยู่ในระดับปรับปรุง ทั้ง 2 ปีการศึกษา

2. ด้านคุณภาพ (Quality) พบว่า ตัวชี้วัดที่ 3.1.2 ร้อยละของผู้เรียนอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาที่มีคะแนนผลการเรียนสะสมเฉลี่ย (GPAX) ระดับ 3 ขึ้นไป จำแนกตามระดับการศึกษา และประเภทวิชา/กลุ่มสาขาวิชา และตัวชี้วัดที่ 3.2 ร้อยละของผู้เรียนอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาที่ได้ฝึกงานในสถานประกอบการ จำแนกตามระดับการศึกษา และประเภทวิชา/กลุ่มสาขาวิชา ทั้ง 2 ตัวชี้วัด อยู่ในระดับปรับปรุงยกเว้น ร้อยละของผู้เรียนอาชีวศึกษาระดับ ปวส. สาขาวิชาคหกรรม อยู่ในระดับดีมาก และระดับ ปวส. สาขาวิชาเกษตรกรรมอยู่ในระดับดี

3. ด้านประสิทธิภาพ (Efficiency) พบว่า ตัวชี้วัดที่ 4.1 ร้อยละของสถานศึกษา พื้นฐานมีอัตราส่วนผู้เรียนต่อห้องเรียนเป็นไปตามเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด และอัตราส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษาเป็นไปตามเกณฑ์กำหนด จำแนกตามประเภทวิชา อยู่ในระดับปรับปรุงทั้ง 2 ปีการศึกษา ตัวชี้วัดที่ 4.2 อัตราการสำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับปรับปรุงยกเว้นผู้สำเร็จการศึกษาระดับ ม.6 อยู่ในระดับพอใช้ ตัวชี้วัดที่ 4.3 อัตราการเข้าชั้นอยู่ในระดับปรับปรุงทั้งระดับ ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ตัวชี้วัดที่ 4.9 อัตราส่วนความเร็วในการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตต่อผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับ ปวส. และระดับอุดมศึกษา อยู่ในระดับดีมากทั้ง 2 ปีการศึกษา ส่วนระดับ ปวช. อยู่ในระดับพอใช้ในปีการศึกษา 2553 และอยู่ในระดับดีมาก ในปีการศึกษา 2554 ตัวชี้วัดที่ 4.13 ร้อยละของงบประมาณอุดหนุนจากภาคเอกชนทุกระดับ การศึกษา อยู่ระดับปรับปรุง และตัวชี้วัดที่ 4.17 อัตราส่วนห้องส้วมต่อผู้เรียนขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับปรับปรุง

4. ด้านประสิทธิผล (Effectiveness) พบว่า ตัวชี้วัดที่ 5.1 อัตราการเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อาชีวศึกษา อยู่ในระดับปรับปรุง ส่วนระดับอุดมศึกษาในระดับปริญญาตรี อยู่ในระดับดีมาก ตัวชี้วัดที่ 5.4 อัตราส่วนการทะเลาะวิวาทในสถานศึกษาต่อผู้เรียนแต่ละระดับ การศึกษาใน 1 ปีการศึกษา อยู่ในระดับดีมาก และตัวชี้วัดที่ 5.5 อัตราส่วนอุบัติเหตุที่เกิดในสถานศึกษาต่อผู้เรียนแต่ละระดับการศึกษา 1,000 คน ใน 1 ปีการศึกษาอยู่ในระดับดีมากทั้ง 2 ปีการศึกษา ยกเว้นระดับประถมศึกษาอยู่ในระดับดีมาก ในปีการศึกษา 2553 และอยู่ในระดับปรับปรุง ในปีการศึกษา 2554 ระดับก่อนประถมศึกษา อยู่ในระดับดี ในปีการศึกษา 2553 และอยู่ในระดับปรับปรุงในปีการศึกษา 2554

อภิปรายผล

ด้านความครอบคลุม ทัวถึง และเพียงพอ (Coverage and Adequacy) จำนวน 5 ตัวชี้วัด ได้แก่ งบห้องสมุด จำนวนคอมพิวเตอร์ที่ใช้เพื่อการเรียนรู้การมีอินเทอร์เน็ตในสถานศึกษา การใช้แหล่งการเรียนรู้ และอัตราส่วนนักศึกษาสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์สุขภาพ พบว่า ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดสรรงบ

ห้องสมุดน้อย ส่วนระดับอาชีวศึกษา และอุดมศึกษาจัดสรรมากขึ้น ทั้งนี้เพราะในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความสำคัญกับห้องสมุดน้อย สถานศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีห้องสมุดเป็นการเฉพาะ ส่วนระดับอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษามีการจัดห้องสมุดเป็นการเฉพาะ จึงมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดซื้อหนังสือ เอกสาร วัสดุอุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้มากขึ้น แต่ต่อไปอาจจะน้อยลง เพราะห้องสมุดที่ดำเนินการจะอยู่ในรูปเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถสืบค้นข้อมูลได้ทุกที่ไม่ว่าจะอยู่ที่ใด โดยสถานศึกษาไปเน้นในเรื่องการติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ต และจัดหาคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนรู้เพื่อให้อัตราส่วนผู้เรียนต่อคอมพิวเตอร์น้อยลง ผู้เรียนได้ใช้คอมพิวเตอร์อย่างทั่วถึง มีการขยายแหล่งการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้อื่นๆ นอกจากในห้องเรียนมากขึ้น ส่วนความเหมาะสมและความเพียงพอของอัตราส่วนของนักศึกษาในสาขาต่างๆ ไม่เหมาะสม ทั้งนี้เพราะในจังหวัดสุราษฎร์ธานีสถานศึกษาที่เปิดสอนจะเน้นการสอนสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มากกว่าสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และวิทยาศาสตร์สุขภาพ

ด้านคุณภาพ (Quality) จำนวน 2 ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดนี้เน้นที่คุณภาพผู้เรียนที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป ของระดับอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา พบว่า อยู่ในระดับปรับปรุง ทั้งสองระดับ อาจะมาจากผู้เรียนที่เลือกเรียนระดับอาชีวศึกษานั้นมาจากนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ค่อนข้างต่ำ นักเรียนที่เรียนเก่งมักเลือกเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ต้องการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในระดับ ปวช. หรือ ปวส. หรือเรียนทางช่าง เพราะภาพลักษณ์ของผู้เรียนมักเป็นไปในทิศทางลบมากกว่า ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนระดับอาชีวศึกษาส่วนใหญ่ได้เกรดเฉลี่ยค่อนข้างต่ำ ส่วนนักศึกษาระดับอุดมศึกษาก็เช่นกัน ผู้เรียนที่เรียนเก่งส่วนใหญ่จะเดินทางไปศึกษาในกรุงเทพมหานคร หรือมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงมากกว่าเรียนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้เรียนที่เรียนส่วนใหญ่มาจากจังหวัดต่าง ๆ ในเขตภาคใต้ และสอบเข้ามหาวิทยาลัยไม่ได้ หรือแอดมิชชันไม่ได้แล้ว ยกเว้นมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี ที่แอดมิชชันเข้ามาแต่คะแนนที่ได้ก็ไม่สูงนัก

ด้านประสิทธิภาพ (Efficiency) จำนวน 6 ตัวชี้วัด ได้แก่ อัตราส่วนผู้เรียนต่อห้องเรียน ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ถึงมัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา อัตราการสำเร็จการศึกษา อัตราการเข้าชั้น อัตราความเร็วของอินเทอร์เน็ต งบประมาณที่ได้รับอุดหนุนจากภาคเอกชน และจำนวนห้องส้วม ตัวชี้วัดอัตรานักเรียนต่อห้องเรียน พบว่า ห้องเรียนส่วนใหญ่มีนักเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้เนื่องจากจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีโรงเรียนขนาดเล็กเป็นจำนวนมาก โรงเรียนขนาดใหญ่และมีชื่อเสียงมีจำนวนน้อย อัตราผู้เรียนต่อห้องเรียนที่มากกว่าเกณฑ์มีจำนวนน้อยมาก อีกทั้งจำนวนนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีน้อย ผู้เรียนระดับอาชีวศึกษาต่อห้องเรียนน้อยกว่าเกณฑ์มีจำนวนมาก ทั้งนี้เพราะจำนวนผู้เรียนระดับอาชีวศึกษามีน้อยด้วย ส่วนอัตราการสำเร็จการศึกษาและอัตราการเข้าชั้นสอดคล้องกัน แต่ในส่วนที่กลับกันคือ ความเร็วในการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตมีมากขึ้น เนื่องจากผู้ให้บริการเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการและแข่งขันกัน สถานศึกษาได้ผลประโยชน์ในส่วนนี้ด้วย

ด้านประสิทธิผล (Effectiveness) จำนวน 3 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย อัตราการเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปวช. ปวส. และระดับอุดมศึกษา รวมทั้งเกิดการทะเลาะวิวาท และเกิดอุบัติเหตุในสถานศึกษา พบว่า อัตราการเรียนต่ออยู่ในระดับปรับปรุง เหตุผลอาจมาจากสถานศึกษายังไม่ได้จัดเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นระบบ ข้อมูลจึงไม่ครบถ้วน ส่วนการทะเลาะวิวาทและการเกิดอุบัติเหตุในสถานศึกษามีจำนวนน้อยมาก เมื่อเทียบกับจำนวนผู้เรียนทั้งหมด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงการจัดการศึกษา

จากผลการประเมินการจัดการศึกษาพบว่า ควรปรับปรุงเกี่ยวกับการจัดการศึกษาด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ด้านความครอบคลุม ทั้งถึงและเพียงพอ ควรปรับปรุงการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ที่ควรเน้นอัตราส่วนของนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และวิทยาศาสตร์สุขภาพให้มีจำนวนมากขึ้น

1.2 ด้านคุณภาพ ควรมีการเข้มงวดในเรื่องของคุณภาพ โดยเฉพาะคุณภาพของนักศึกษาที่มีผลการเรียนหรือเกรดเฉลี่ย ต่ำกว่า 3.00 เป็นจำนวนมาก และในการศึกษาระดับอาชีวศึกษาและระดับอุดมศึกษามีการจัดการเรียนการสอนและเน้นการฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการให้มากขึ้น หากไม่สามารถปฏิบัติได้ ควรมีการกำหนดเกณฑ์การฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการในหลักสูตร

1.3 ด้านประสิทธิภาพ ควรมีการยุบรวมโรงเรียนขนาดเล็กเข้าด้วยกัน เพราะจากการวิเคราะห์จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียนส่วนใหญ่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด และควรมีการประชาสัมพันธ์การจัดการศึกษาเพื่อให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจังทั้งในการบริหารจัดการ และการร่วมสนับสนุนงบประมาณให้กับสถานศึกษา

1.4 ด้านประสิทธิผล ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้กับผู้เรียนได้เรียนต่อในระดับสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการบริหารการจัดเก็บข้อมูล

2.1 ควรปรับปรุงแบบสำรวจข้อมูลการจัดการศึกษา ซึ่งจากการสำรวจข้อมูลครั้งนี้พบว่า แบบสำรวจข้อมูลที่จัดเก็บยาวเกินไป และมีตัวแปรมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น อาทิ การสอบถามจำนวนผู้เรียนจำแนกตามเพศ ชาย หญิง ควรมีการปรับปรุงแบบสำรวจข้อมูลให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดที่กำหนด และแบบสอบถามต้องมีลักษณะ กะทัดรัด ตอบข้อมูลได้ง่าย และควรมีคู่มือสำหรับการกรอกข้อมูล ทั้งนี้เพราะผู้กรอกข้อมูลไม่ทราบรายละเอียดหรือคำนิยามศัพท์ของตัวแปรแต่ละตัวแปร

2.2 ควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับระบบข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา ควรมีการจัดเก็บให้เป็นระบบ จะได้ง่ายต่อการจัดเก็บ และการวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนการแปลผล เพื่อจะ

ได้นำผลการประเมินไปปรับปรุงการจัดการศึกษาในแต่ละจังหวัดได้ถูกต้องและชัดเจน มิฉะนั้น สถานศึกษามีได้จัดเก็บข้อมูลให้เป็นระบบ เมื่อต้องการข้อมูล ก็ยุ่งยาก การกำหนดนโยบาย การศึกษาเป็นไปได้อย่างทั้งระดับชาติ ระดับประเทศ และระดับสังกัด ลงไปถึงระดับสถานศึกษา

2.3 ควรมีการสร้างความตระหนักให้กับผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความสำคัญกับข้อมูล ต่าง ๆ ของสถานศึกษา และจัดข้อมูลให้เป็นระบบเดียวกันทั้งประเทศ ทั้งนี้เพราะจุดอ่อนของการ จัดการศึกษาของประเทศด้อยที่ระบบข้อมูล ไม่มีข้อมูลสำหรับการตัดสินใจของผู้บริหาร

2.4 ควรมีการจัดระบบการเก็บรวบรวมข้อมูลของแหล่งการเรียนรู้ให้ชัดเจน ก่อน การประเมินผล ทั้งนี้เพราะแหล่งการเรียนรู้ส่วนใหญ่ไม่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นระบบ

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับตัวชี้วัดและเกณฑ์

3.1 ควรมีการปรับปรุงการแบ่งระดับการศึกษาในตัวชี้วัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นระดับก่อนประถม ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับ อาชีวศึกษาที่แยกเป็นสาขาวิชา หรือระดับอุดมศึกษาที่แยกเป็นสาขาวิชา ที่เกี่ยวกับงบประมาณ ห้องสมุด คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนรู้ หรืออัตราส่วนห้องสัมต่อผู้เรียน โรงเรียนที่เปิดสอนหลาย ระดับ ไม่สามารถแยกได้ว่า ใชักับระดับใด หรือสาขาวิชาใด เพราะสภาพการใช้งานเป็นการใช้ รวมกันทุกระดับหรือทุกสาขา

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลของตัวชี้วัดบางตัว เช่น อัตราการเรียนต่อระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย ปวช. ปวส. และระดับปริญญาตรี ต้องใช้จำนวนผู้ที่เรียนต่อ ทั้งหมด เอาจากจำนวน ผู้เรียน ที่เรียน ม.4 ปวช.1 ปวส.1 หรือระดับปริญญาตรี ปี 1 ในปัจจุบันไม่ได้ เพราะผู้ที่เรียนต่อ ไม่ได้เรียนต่อในจังหวัดสุราษฎร์ธานีเพียงจังหวัดเดียว อาจเรียนต่อในจังหวัดอื่นก็ได้ และข้อมูล ส่วนนี้อาจคลาดเคลื่อน เพราะสถานศึกษาอาจเก็บข้อมูลได้ไม่ครบตามจำนวนนักเรียนที่สำเร็จ การศึกษาในแต่ละระดับได้ทั้งหมด

3.3 ตัวชี้วัดอัตราส่วนการทะเลาะวิวาท ควรปรับให้เหมือนกับอัตราส่วนการเกิด อุบัติเหตุ เพราะหากใช้แบบเดิม อัตราส่วนการทะเลาะวิวาท ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะเป็นศูนย์ หมด เพราะจำนวนน้อยมาก ควรปรับเป็นต่อ 1,000 คน ด้วย

3.4 ควรมีการปรับปรุงสูตรในการวิเคราะห์ข้อมูลของตัวชี้วัดต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับ สภาพของข้อมูล เช่น อัตราส่วนงบห้องสมุดต่อผู้เรียน อัตราส่วนการเกิดทะเลาะวิวาทใน สถานศึกษาต่อผู้เรียน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- วิทยากร เชียงกูล. รายงานสภาวะการศึกษาไทย ปี 2552 – 2553 “จะปฏิรูปการศึกษาให้เกิดผลจริงได้อย่างไร”. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. พจนานุกรมตัวชี้วัดการประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศ. กรุงเทพมหานคร : บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2554.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี. รายงานการวิจัย การพัฒนาเครือข่ายและประเมินผลการจัดการศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี. กรุงเทพฯ : บริษัท เพลิน สตูดิโอ จำกัด, 2553.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ร่วมกับศูนย์ทดสอบและประเมินผลเพื่อการพัฒนาการศึกษาและวิชาชีพ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. รายงานการออกแบบและพัฒนาระบบข้อมูลและระบบประมวลผลข้อมูลสำหรับการประเมินผลการจัดการศึกษาของประเทศ. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เพลิน สตูดิโอ จำกัด, 2551.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). วิกฤติการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน), 2553.